

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-07-03/2013

P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/13/100 – Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
<i>Kontroler</i>	Kontrolę przeprowadził na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ : Krzysztof Łączyński, starszy inspektor k.p., upoważnienia do kontroli: nr 87157 z dnia 20 maja 2013 r. oraz nr 87195 z dnia 8 lipca 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Komenda Powiatowa Policji w Lipsku, ul. Spacerowa 31A, 27-300 Lipsko, zwana w dalszej części wystąpienia „KPP” lub „Komendą”. (dowód: akta kontroli str. 5)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Komendantem Powiatowym Policji w Lipsku jest od dnia 15 kwietnia 2006 r. insp. mgr Janusz Koziarski, zwany w dalszej części wystąpienia „Komendantem”. (dowód: akta kontroli str. 6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości,² działania Komendanta Powiatowego Policji w Lipsku na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym w okresie objętym kontrolą³.

Uzasadnienie oceny ogólnej Komenda Powiatowa Policji w Lipsku przeprowadzała na bieżąco analizy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie swojego działania, które stanowiły następnie podstawę dyslokacji służby na drogach. Analizowała przyczyny wypadków drogowych i reagowała na wzrost zagrożenia na poszczególnych odcinkach dróg. Na podkreślenie zasługuje działalność Komendanta polegająca na kierowaniu do zarządców dróg wniosków dotyczących napraw i modernizacji dróg. W konsekwencji tych działań w 2012 r. przebudowane zostały dwa szczególnie niebezpieczne odcinki dróg, co skutkowało poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie powiatu.

Przygotowanie kadrowe i techniczne pionu ruchu drogowego pozwalało na właściwą realizację zadań. Wprowadzony w 2012 r. system wspomagania dowodzenia (dalej: „SWD”) wspierał działania policjantów pionu ruchu drogowego w zakresie planowania służby oraz reagowania na występujące zagrożenia w ruchu drogowym.

Komendant podejmował działania w celu przygotowania jednostki do współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi.

Policjanci pionu ruchu drogowego prowadzili działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.)

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Kontrolą objęto okres: 2012-2013 (I półrocze).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła następujące nieprawidłowości:

1. rejestrowanie przebiegu służby przez patrole pełniące służbę z wykorzystaniem pojazdu wyposażonego w wideorejestrator w sposób niezgodny z wymogami określonymi w § 3 ust. 1 w zw. z § 5 ust. 2 zarządzenia nr 497 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie *pełnienia służby przez policjantów wykorzystujących przyrządy kontrolno-pomiarowe służące do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego*. (dalej: „zarządzenie nr 497 KGP”)⁴,
2. niesporządzanie fotokopii schematów zdarzeń wymaganych od dnia 31 maja 2012 r. w przypadku wypadków pociągających za sobą ofiary śmiertelne i niewprowadzanie skanów tych fotokopii do policyjnego Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji.
3. niezgodny z przyjętymi normatywami stan wyposażenia Referatu Ruchu Drogowego w sprzęt techniki policyjnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

Komenda Powiatowa Policji w Lipsku funkcjonuje w oparciu o ustawę o Policji⁵, inne powszechnie obowiązujące akty prawa oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie *szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji*⁶ (dalej: „zarządzenie nr 1041 KGP”).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, KPP w Lipsku jest jednostką Policji wykonującą zadania na obszarze powiatu lipskiego województwa mazowieckiego.

Do zadań Referatu Ruchu Drogowego (dalej: „Referat” lub „RRD”) należało m.in.⁷:

- wykonywanie czynności zapewniających bezpieczeństwo i porządek w ruchu na drogach powiatu lipskiego,
- organizowanie, koordynowanie i realizowanie działań prewencyjno-kontrolnych zmierzających do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- wykonywanie niezbędnych czynności na miejscu zdarzeń drogowych,
- prowadzenie działalności profilaktyczno-propagandowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego oraz nawiązywanie współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się bezpieczeństwem ruchu drogowego w powiecie.

(dowód: akta kontroli str. 16)

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym do zadań RRD należały także czynności o charakterze statystyczno–analitycznym: analizowanie stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego dla potrzeb dyslokacji służby, opracowywanie informacji statystycznych dotyczących zdarzeń drogowych i wyników uzyskanych w służbie przez policjantów oraz wprowadzanie danych o zdarzeniach drogowych do komputerowych systemów informacyjnych, a także ustalanie i ewidencjonowanie miejsc i zjawisk zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego na podstawie systematycznych analiz przyczyn, miejsc i okoliczności powstania zdarzeń drogowych.

W Komendzie nie określono sposobu prowadzenia ewidencji miejsc i zjawisk zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego. Kierownik Referatu, któremu zgodnie z własnoręcznie podpisaną

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 4121 ze zm.

⁵ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.)

⁶ Dz. Urz. KGP z 2013 poz. 50 ze zm.

⁷ Zadania określone w regulaminie organizacyjnym Komendy z dnia 19 listopada 2010 r. (wcześniej w regulaminie z dnia 12 lutego 2008 r.)

kartą opisu stanowiska, powierzono prowadzenie tych czynności, ewidencji takiej nie prowadził, natomiast identyfikował je i uwzględniał w sporządzanych analizach stanu bezpieczeństwa na drogach. (dowód: akta kontroli str. 16-17, 307-310)

1. Przygotowanie koncepcyjne, organizacyjno-kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

Opis stanu faktycznego 1.1.1. KPP nie korzystała z badań naukowych, prac rozwojowych bądź usług badawczych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego. Komenda korzystała natomiast z analiz stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym opracowywanych we własnym zakresie, wykorzystywano również Krajowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT oraz zalecenia Europejskiej Organizacji Ruchu Drogowego TISPOL.

(dowód: akta kontroli str. 771-772)

1.1.2. Funkcjonujący w KPP system oddziaływania na bezpieczeństwo ruchu drogowego pozwalał na elastyczne reagowanie na lokalny wzrost zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. W szczególności Kierownik Referatu Ruchu Drogowego (dalej: „Kierownik RRD”) w sytuacji wystąpienia nieplanowanych wcześniej do realizacji zadań dokonywał zmiany w dyslokacji służb na drogach. Przy dyslokacji służby uwzględniano również wnioski formułowane w toku cotygodniowych odpraw kierownictwa Komendy oraz otrzymywane codziennie informacje o zdarzeniach i sytuacji w zakresie bezpieczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 25-30)

1.2. Stan organizacyjno-kadrowy pionu ruchu drogowego

Opis stanu faktycznego 1.2.1. Organizacja pionu ruchu drogowego Komendy wynikała ze struktury etatowej jednostki i normatywów etatowych określonych w zarządzeniach Komendanta Głównego Policji.

Stan etatowy Referatu Ruchu Drogowego⁸ na dzień 30 czerwca 2013 r. wynosił ośmiu funkcjonariuszy oraz jedno stanowisko pracownicze nie należące do korpusu służby cywilnej (starszy technik) i stanowił 11,3% stanu etatowego KPP⁹. Stan zatrudnienia odpowiadał stanowi etatowemu i obejmował: jedno stanowisko kierownicze o etatowym stopniu nadkomisarza, dwa stanowiska kontrolerów ruchu drogowego i pięć stanowisk referentów.

W okresie objętym kontrolą stan zatrudnienia w RRD nie ulegał zmianie i stanowił: na początku okresu objętego kontrolą - 10,9 % łącznego stanu policjantów uwzględnionych w etacie KPP i 11,3 % rzeczywistej obsady stanowisk policyjnych, od początku 2013 r. (kiedy to etat Komendy zmniejszono o dwa stanowiska) do końca okresu objętego kontrolą – 11,3 % obsady uwzględnionej w etacie i 11,4 % faktycznej obsady.

(dowód: akta kontroli str. 35-43, 62)

Obsada kadrowa RRD, po uwzględnieniu dni wolnych, urlopów i absencji chorobowych policjantów ruchu drogowego pozwalała Kierownikowi Referatu na skierowanie do bezpośredniej służby na drogach (na 182 dni analizowanego okresu):

- w 10 dniach – po jednym patrolu,
- w 156 dniach – po dwa patrole,
- w 16 dniach – po trzy patrole.

Obsada ta nie pozwalała na kierowanie na drogi czterech, bądź więcej patroli dziennie w żadnym dniu okresu objętego kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 268-276)

⁸ Określony rozkazem organizacyjnym Komendanta KPP w Lipsku nr 3/11 z dnia 1 września 2011 r.

⁹ Stan etatowy KPP na dzień 30 czerwca 2013 r. wynosił 71 funkcjonariuszy.

Przedstawiona powyżej obsada kadrowa pionu ruchu drogowego oznaczała, że na 1 tys. km dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych powiatu lipskiego przypadało statystycznie 15 policjantów, na 1 tys. mieszkańców powiatu statystycznie 0,216 policjantów oraz na 1 tys. zdarzeń drogowych statystycznie 33 policjantów; przy średnich dla kraju odpowiednio 29; 0,211 i 22 policjantów.

W ocenie Komendanta analiza stanu bezpieczeństwa na drogach powiatu lipskiego, (w szczególności z uwzględnieniem planowanego na koniec 2013 r. oddania mostu na Wiśle w miejscowości Solec i związany z tym przewidywany wzrost ruchu i zagrożeń wypadkami), wskazuje na konieczność zwiększenia stanu etatowego RRD o dwa etaty policyjne. W dniu 3 lipca 2013 r. Komendant skierował do Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji wniosek o zwiększenie liczby stanowisk policyjnych w strukturze KPP w Lipsku. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli Mazowiecki Komendant Wojewódzki nie podjął w tej sprawie decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 63)

1.2.2. Organizowaniem dodatkowych szkoleń oraz kursów specjalistycznych dla policjantów zajmowała się Komenda Wojewódzka Policji w Radomiu (dalej: „KWP”). W okresie objętym kontrolą Komendant nie zgłaszał żadnych potrzeb szkoleniowych dotyczących podległych policjantów RRD.

W ocenie Komendanta wyszkolenie policjantów RRD było w okresie 2012-2013 wystarczające dla prawidłowej realizacji zadań.

Komendant wyjaśnił również, że z powodu małej ilości etatów w zakresie ruchu drogowego *„fizyczną niemożliwością jest kierowanie całego stanu etatowego na wszystkie szkolenia jakie prowadzi CSP Legionowo”*.

(dowód: akta kontroli str.774)

Poziomy wyszkolenia poszczególnych policjantów odpowiadały minimalnym wymaganiom określonym w kartach opisu każdego stanowiska pracy – to jest obejmowały podstawowe szkolenie zawodowe, każdorazowo potwierdzone świadectwami ukończenia szkoleń z zakresu prewencji - ruchu drogowego wydanymi przez Centrum (Ośrodki) Szkolenia Policji (w jednym przypadku było to świadectwo ukończenia podoficerskiej szkoły MO w specjalności ruch drogowy).

Wszyscy policjanci pełniący służbę na drogach posiadali specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego. Żaden z policjantów nie odbył przeszkolenia w zakresie czynności na miejscu zdarzeń drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 44-61, 83-110)

Kierownik Referatu i trzech policjantów ukończyło także szkolenia z zakresu ratownictwa medycznego. Dwóch policjantów posiadało tytuły ratownika medycznego.

(dowód: akta kontroli str. 86-89)

Jeden policjant został w okresie objętym kontrolą przeszkolony w zakresie odczytu zapisów tachografów cyfrowych. Pozostali posiadali umiejętność odczytu danych zapisanych na tarczach tachografów starszego typu, wchodzącą w zakres ukończonych kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 83)

Dodatkowo, w związku z przekazaniem Komendzie w styczniu 2013 r. pojazdu Fiat Bravo wyposażonego w wideorejestrator Videorapid 2, wszystkich policjantów ruchu drogowego w dniu 8 stycznia 2013 r. przeszkolono w zakresie podstaw jego obsługi (szkolenie jednodniowe prowadzone przez funkcjonariusza WRD KWP w Radomiu).

(dowód: akta kontroli str. 85)

1.2.3. W Referacie dwóch policjantów zna język angielski w stopniu podstawowym. W związku z przygotowaniem do imprezy EURO 2012 ukończyli oni szkolenie zorganizowane przez KWP w Radomiu.

(dowód: akta kontroli str. 774)

1.2.4. W Komendzie nie funkcjonował regulamin premiowania pracowników. Wobec policjantów ruchu drogowego stosowano system motywacyjny polegający, według przedłożonych wyjaśnień, na udzielaniu przez Komendanta, na wniosek Kierownika RRD, nagród za „osiągnięcia przekraczające zakres obowiązków służbowych, charakteryzujące się inicjatywą własną, szczególnym zaangażowaniem w służbie oraz działalnością profilaktyczną na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym”.

W objętym kontrolą okresie Komendant stosował następujące nagrody i wyróżnienia policjantów: nagrody pieniężne (32 nagrody w 2012 r. na łączną kwotę 7 980 zł oraz 23 nagrody w I półroczu 2013 r. na łączną kwotę 6 800 zł.), przyznanie dodatkowego urlopu (jedenkrotnie w 2012 r.)

(dowód: akta kontroli str. 753, 762)

Ustalone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
--------------------------------------	--

Uwagi dotyczące badanej działalności	Uwagi NIK dotyczą poziomu przeszkolenia funkcjonariuszy RRD z zakresu obsługi wideorejestratorów. Przeszkolenie policjantów jedynie w zakresie podstawowej obsługi tego urządzenia może, w ocenie NIK, mieć negatywny wpływ na prawidłowość rejestrowania przebiegu służby.
---	---

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.3. Stan wyposażenia policjantów w pojazdy i sprzęt

Opis faktycznego stanu	1.3.1. KWP w Radomiu ustaliła dla KPP w Lipsku normatywy (tabele należności) wyposażenia w specjalistyczny sprzęt policyjny ¹⁰ , pojazdy ¹¹ oraz sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny ¹² . Karty mundurowe wyposażenia indywidualnego policjantów RRD prowadzi Wydział Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP w Radomiu ¹³ , który jest odpowiedzialny za wyposażenie KPP zgodnie z ustalonymi normatywami.
---------------------------------------	---

W badanym okresie dla KPP w Lipsku obowiązywały następujące normatywy wyposażenia:

- tabela norm należności sprzętu transportowego, opracowana w 2008 r. przez Wydział Transportu KWP w Radomiu i zatwierdzona przez Zastępcę Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji;
- normy należności wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej opracowane przez Wydział Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP w Radomiu zaktualizowane 6 maja 2013 r.,

¹⁰ Na podstawie zarządzenia nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek, komórek organizacyjnych Policji i policjantów oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz.Urz KGP nr 11, poz. 70 ze zm.), dalej: „zarządzenie nr 13 KGP”.

¹¹ Na podstawie zarządzenia nr 118 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy (Dz.Urz KGP Nr 8, poz. 42 ze zm.).

¹² Na podstawie Zarządzenia nr 1305 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 74). Zgodnie z § 7 Zarządzenia, w okresie grudzień 2011 r. – marzec 2012 r. funkcjonowały tabele należności opracowane na podstawie poprzedniego przepisu, tj. Zarządzenia nr 1171 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie określenia norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 110).

¹³ Decyzja nr 128/2003 Komendanta Wojewódzkiego Policji w Radomiu z dnia 23 maja 2003 r. w sprawie przekazania kart mundurowych wyposażenia indywidualnego policjantów i pracowników policji z komend Miejskich i Powiatowych podległych KWP w Radomiu do Wydziału Gospodarki Materiałowo-Technicznej KWP w Radomiu.

- normy należności wyposażenia w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny opracowane przez Wydział Łączności i Informatyki KWP w Radomiu i zatwierdzone przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji: norma Nr 37 zatwierdzona 1 października 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 64-69)

Komendant Powiatowy w Lipsku nie posiadał wiedzy na temat norm należności sprzętu transportowego, a także norm należności sprzętu techniki policyjnej. Komenda nie miała wpływu na normowanie wyposażenia w pojazdy, sprzęt i przedmioty zaopatrzenia mundurowego. Tabele norm należności sprzętu techniki policyjnej zostały przekazane Komendantowi przez Naczelnika Wydziału Gospodarki Materiałowo Technicznej KWP w Radomiu dopiero w toku niniejszej kontroli (pismo z dnia 27 maja 2013 r.).

1.3.2. RRD wyposażony był w dwa oznakowane radiowozy marki Kia Ceed oraz jeden pojazd nieoznakowany marki Fiat Bravo, wyposażony w wideorejestrator (zgodnie z ustalonym normatywem).

Wyposażenie policjantów RRD w sprzęt specjalistyczny i telekomunikacyjny obejmowało: 8 tarcz STOP, 8 latarek halogenowych, jeden aparat cyfrowy i jeden aparat typu lustrzanka, dwie kolczatki drogowe, trzy wskaźniki spożycia alkoholu, jeden laserowy miernik prędkości, dwa mobilne terminale przewoźne, cztery mobilne terminale noszone – i było zgodne z przywołanymi powyżej normami należności.

Mniejsze niż ustalone w normatywie było wyposażenie w radarowe mierniki prędkości (dwa w miejsce pięciu) oraz w przyrządy do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu (jeden w miejsce ośmiu).

(dowód: akta kontroli str. 70,74)

W związku z niezgodnym z przyjętymi normatywami wyposażeniem w radarowe mierniki prędkości oraz przyrządy do badania alkoholu Komendant wyjaśnił, że tabelę zawierającą aktualne normy należności wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej otrzymał dopiero w toku kontroli oraz, że podjął rozmowy z KWP w Radomiu w sprawie zwiększenia ilości obu wymienionych rodzajów mierników.

(dowód: akta kontroli str. 779)

W toku kontroli stwierdzono, iż żaden z posiadanych przez RRD przewoźnych terminali mobilnych MTP nie był sprawny.

Jak wyjaśnił Komendant, powodem trwałej niesprawności terminali (brak możliwości transmisji danych) jest nieopłacenie opłat na rzecz operatora sieci transmisyjnej przez KWP w Radomiu¹⁴. Komendant wyjaśnił ponadto, że stosownych sprawdzeń w policyjnych systemach informacyjnych policjanci ruchu drogowego dokonują drogą radiotelefoniczną za pośrednictwem dyżurnego Komendy, co, ze względu na awaryjność i niską jakość transmisji danych z wykorzystaniem terminali mobilnych, znacznie przyspiesza ich prowadzenie i skraca czas kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 74, 775)

1.3.3. Posiadane przez policjantów ruchu drogowego urządzenia posiadały świadectwa legalizacyjne, wymagane na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach¹⁵, tj. prędkościomierz Videorapid 2 – świadectwo legalizacji ponownej ważne do 31 stycznia 2014 r., analizator wydechu Alco Sensor – świadectwo wzorcowania wydane 5 marca 2013 r., laserowy miernik prędkości Ultralyte – świadectwo legalizacji pierwotnej ważne do 31 października 2013 r. Certyfikacją metrologiczną sprzętu zajmowała się Komenda Wojewódzka Policji.

(dowód: akta kontroli str. 75-78, 775)

¹⁴ Zgodnie z § 35 pkt. 10 Regulaminu KWP w Radomiu z dnia 8 października 2010 r. „współpraca z operatorami wydierżawiającymi dla potrzeb Policji drogi przesyłowe w zakresie zabezpieczenia ciągłości i poprawności ich funkcjonowania” należała do zadań Wydziału Łączności i Informatyki Komendy Wojewódzkiej.

¹⁵ Dz.U. z 2013 poz. 1069

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena
częstkowa

Nie zgodny z przyjętymi normatywami stan wyposażenia RRD w pojazdy oraz sprzęt techniki policyjnej.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.4. Dofinansowanie potrzeb prd przez podmioty pozapolicyjne

Opis stanu faktycznego W okresie objętym kontrolą KPP w Lipsku nie została doposażona w pojazdy bądź sprzęt techniczny przez podmioty pozapolicyjne.
(dowód: akta kontroli, str. 81-82)

1.5. Przygotowanie prd do współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi

Opis stanu faktycznego W okresie objętym kontrolą Komenda współpracowała z podmiotami pozapolicyjnymi: Państwową Strażą Pożarną (dalej: „PSP”) i placówkami służby zdrowia. Podstawą współpracy z PSP było porozumienie zawarte 8 listopada 1999 r. przez Komendanta Powiatowego Policji w Lipsku z Komendantem PSP, przy udziale Prezesa Zarządu Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, dotyczące m.in. wzajemnego natychmiastowego przekazywania informacji o zagrożeniach, utrzymywania w związku z tym stałej łączności oraz wspólnego udziału w akcjach ratowniczych. Ustaleń zawartych w Porozumieniu nie aktualizowano, nawet w odniesieniu do zapisów, które utraciły aktualność (np. w zakresie utrzymywania łączności w technologii „wcz”).
(dowód: akta kontroli str. 639-642)

W związku z wprowadzeniem na terenie kraju alarmowego numeru 112 Komendant przygotował Komendę do wspólnej z PSP i Pogotowiem Ratunkowym jego obsługi podpisując dnia 3 grudnia 2009 r. Protokół uzgodnień z Komendantem PSP oraz Dyrektorem SPZOZ w Lipsku przewidujący przyjmowanie i wzajemne przekazywanie zgłoszeń alarmowych kierowanych na numer 112.
(dowód: akta kontroli str. 664-665)

Komendant podejmował działania mające na celu doskonalenie współpracy z jednostkami PSP, Ochotniczej Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego, formacjami Obrony Cywilnej i Powiatową Stacją SANEPID włączając Komendę we wspólne ćwiczenia.

W objętym kontrolą okresie przeprowadzono: dnia 16 kwietnia 2012 r. – ćwiczenia „Kingspan 2012”, dnia 7 września 2012 r. – ćwiczenia „Powiśle 2012”, dnia 18 marca 2013 r. – ćwiczenia „Ogień 2013”, dnia 16 kwietnia 2013 r. – ćwiczenia „Amoniak 2013”.

(dowód: akta kontroli str. 643-662)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości,

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach

Opis stanu faktycznego 2.1.1. Przy dyslokacji służby uwzględniano elementy określone w § 7 ust. 1 zarządzenia nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów¹⁶, (dalej: „zarządzenie nr 609 KGP”). tj. w szczególności:

¹⁶ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz.100 ze zm.

- analizy stanu bezpieczeństwa – sporządzane w okresach miesięcznych, półrocznych i rocznych przez Kierownika RRD. Analizy te uwzględniały wpływ stanu infrastruktury drogowej i oznakowania dróg na poziom bezpieczeństwa ruchu oraz zawierały identyfikację rejonów i przedziałów godzinowych najbardziej zagrożonych zdarzeniami drogowymi. Na ich podstawie formułowane były konkretne wnioski, co do planowania dyslokacji patroli oraz sposobów reagowania policjantów na zachowania kierowców stanowiące główne przyczyny wypadków i kolizji drogowych. „Wnioski do realizacji” zawarte w „Ocenie stanu bezpieczeństwa” za rok 2012 precyzowały 15 konkretnych wniosków, co do działań planowanych na rok 2013 wynikających z analizy danych zgromadzonych w dokumencie. Takie same wnioski zawarto w „Ocenie stanu bezpieczeństwa” za I półrocze 2013 r.,

(dowód: akta kontroli str. 282-289, 299-299, 341-350, 750)

- natężenie i strukturę ruchu na drogach, np. w przywołanej wyżej „Ocenie” za 2012 r. zwrócono uwagę na wzrost ruchu na drodze krajowej nr 79 (co było związane z wprowadzeniem opłat ViaToll na drodze krajowej nr 7) i wojewódzkiej nr 747 (co było związane z budową mostu na Wiśle w miejscowości Solec),

(dowód: akta kontroli str. 310)

- plany wykorzystania dróg w sposób szczególny – dotyczyło to głównie pielgrzymek pieszych przez teren powiatu oraz lokalnych procesji (28 dni w 2012 r., 1 dzień w I półroczu 2013 r.),

(dowód: akta kontroli str. 208-212, 241-248)

- wnioski zgłaszane przez przedstawicieli samorządu gmin z terenu powiatu lipskiego,

(dowód: akta kontroli str. 23-24)

- plany działań nakazanych przez Komendanta Głównego Policji (działania pod kryptonimami: Prędkość, Alkohol i Narkotyki, Pasy, Truck, Bezpieczne Wakacje/Ferie, Bezpieczna Droga do Szkoły) wraz z ustalonym przez Komendę Główną harmonogramem ich prowadzenia, oraz przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Komendanta Policji (Bezpieczny Niechroniony, Bus, Bezpieczny Bus, Wielkanoc, Majowy Weekend, Bezpieczny Weekend – Znicz, Zero Tolerancji, ADR). Analiza grafików dyslokacji służb za sześć miesięcy 2013 r. wykazała, że na działania tego rodzaju przeznaczano od 10 do 15 dni w każdym miesiącu.

(dowód: akta kontroli str. 116-207, 268-276)

W odniesieniu do każdego rodzaju takich działań Kierownik RRD zgodnie z wymaganiami KGP i KWP opracowywał szczegółowe plany działań, uwzględniające uwarunkowania lokalne, konkretne zadania policjantów zaplanowanych do udziału w działaniach, miejsca (rejon) ich prowadzenia oraz zaplanowane pojazdy i wyposażenie.

Po realizacji każdego z działań Kierownik opracowywał i przekazywał do KWP szczegółową informację o uzyskanych efektach, obejmującą ilości ujawnionych wykroczeń każdego, zgodnego z profilem danych działań, typu.

(dowód: akta kontroli str. 123-173)

Te same dane Kierownik wykorzystywał do planowania dyslokacji patroli i precyzowania ich zadań na dni nieobjęte działaniami nakazanymi przez KWP.

(dowód: akta kontroli str. 249-276)

2.1.2. Z danych zawartych w systemie SESPOL wynika, że w 2012 roku policjanci zrealizowali 624 służby na drogach (zwykle: dwie zmiany dziennie), zaś w I półroczu 2013 r. (182 dni) - 286 służb.

(dowód: akta kontroli str. 314-325, 351-358)

Wyjazd policjantów ruchu drogowego na patrole każdorazowo poprzedzony był odprawą do służby prowadzoną przez Kierownika RRD, bądź innego wskazanego przez Kierownika policjanta. Oględziny przebiegu trzech odpraw (które miały miejsce w dniach 17, 18 i 24 czerwca 2013 r. w godz. 14.00 –

14.20) wykazały, że we wszystkich przypadkach w toku odprawy uwzględniano elementy wymienione w § 11 ust. 2 i 3 zarządzenia nr 609 KGP, a ich przebieg zapisano w protokole odprawy, prowadzonym z wykorzystaniem ewidencji komputerowej (system SESPOL).

(dowód: akta kontroli str. 396-418)

Zgodnie z § 27 zarządzenia nr 609 KGP efekty pracy policjanci ruchu drogowego wpisywali do kart statystycznych czynności, zaś po rozliczeniu ze służby wprowadzano je do ewidencji komputerowej. Szczegółowa analiza 35 zapisów sporządzonych przez pięciu policjantów w dniach 1-7 czerwca 2013 r. wykazała, że zawarte w nich dane były zgodne z zapisami w notatnikach służbowych i zostały prawidłowo wprowadzone do ewidencji.

(dowód: akta kontroli str. 434-452)

Według zapisów w „Rejestrze pracy urządzenia wideorejestrującego” w I półroczu 2013 r.¹⁷ policjanci ruchu drogowego 154 razy pełnili służbę z wykorzystaniem wideorejestracji.

(dowód: akta kontroli str. 420-423)

2.1.3. Oględziny trzech zapisów przebiegu służb na drogach powiatu lipskiego z wykorzystaniem pojazdu wyposażonego w wideorejestrator wykazały, że w żadnym przypadku¹⁸ policjanci nie zachowali wymogu określonego w § 5 ust. 2 zarządzenia Nr 497 KGP stanowiącego, że *„pojazd policyjny powinien być ustawiony za pojazdem zatrzymanym w sposób umożliwiający rejestrację przebiegu czynności kontrolnych”*.

(dowód: akta kontroli str. 784-785)

Analiza protokołów odpraw do tych służb wykazała, że w żadnym z trzech przypadków prowadzący odprawę nie instruował policjantów o sposobie prawidłowego utrwalenia przebiegu czynności kontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 428-433)

2.1.4. Weryfikacja zasadności absencji policjantów dokonywana była wyłącznie w oparciu o przedstawiane przez nich dokumenty, np. raport o udzielenie urlopu (wypoczynkowego, okolicznościowego), zaświadczenia lekarskie wydane w związku z chorobą funkcjonariusza.

Przydzielając codziennie służby Kierownik modyfikował przygotowane wcześniej grafiki planowanych służb poprzez uwzględnienie otrzymanych w roboczym trybie informacji o absencjach policjantów, przekazywanych przez Stanowisko Kadr i Szkolenia Komendy. Informacje te wprowadzał następnie do ewidencji czasu służb prowadzonej w informatycznym systemie SESPOL.

Za rok 2012 w systemie SESPOL wykazano 14 dni zwolnień lekarskich policjantów ruchu drogowego, zaś za I półrocze 2013 r. – 39 dni zwolnień.

(dowód: akta kontroli str. 325, 358)

Zestawienie zwolnień za I półrocze 2013 r. przedłożone w toku kontroli przez Stanowisko Kadr i Szkolenia Komendy wykazało 43 dni zwolnień.

(dowód: akta kontroli str. 277)

Analiza grafika służb za kwiecień 2013 r. wykazała, że 4 dni zwolnienia lekarskiego asp. T. B. Kierownik odnotował jako urlop, a następnie wykazał w systemie SESPOL.

(dowód: akta kontroli str. 273)

Odpowiedzialny za nadzorowanie służby policjantów ruchu drogowego i wprowadzanie danych do systemu SESPOL Kierownik Referatu nadkom. J. Choroś do końca niniejszej kontroli nie wyjaśnił

¹⁷ Komenda otrzymała pojazd wyposażony w wideorejestrator w dniu 10 stycznia 2013 r.

¹⁸ W trakcie trzech służb, które miały miejsce na drogach powiatu lipskiego w dniach: 29 kwietnia, 30 maja i 29 czerwca 2013 r., z których zapis wideo był przedmiotem oględzin miało miejsce łącznie 31 kontroli pojazdów i rowerzystów.

przyczyn braku weryfikacji wymienionej nieobecności asp. T. B. w służbie i wykazania w SESPOL niezwyfikowanych danych.

(dowód: akta kontroli str. 268-277)

2.1.5. W KPP w Lipsku identyfikowano „miejsca szczególnie niebezpieczne” i „szczególnie zagrożone”. Należały do nich dwa miejsca na drogach powiatu Lipskiego: źle wyprofilowany zakręt na drodze nr 79 w miejscowości Daniszów oraz słabo widoczne i źle oznakowane skrzyżowanie drogi nr 747 z drogą do Sienna w miejscowości Rzecznów (miejsce to po modernizacji jesienią 2012 r. wykluczono z zestawienia).

(dowód: akta kontroli str. 278-281, 310)

Wskazanych powyżej miejsc nie obejmowano w roku 2012 szczególnym nadzorem, pomimo, że Kierownik w sporządzonej za rok 2012 „Ocenie stanu bezpieczeństwa” formułował wniosek o „kierowanie większej liczby służb w rejon najbardziej zagrożone wypadkami”. Komendant prowadził natomiast intensywne działania mające na celu stosowną ich modernizację przez zarządców dróg, co zostało opisane w następnym punkcie wystąpienia. W ich wyniku oba miejsca zostały przez właściwych zarządców dróg zmodernizowane jesienią 2012 roku.

(dowód: akta kontroli str. 311, 525-538)

2.1.6. W okresie objętym kontrolą Kierownik RRD i Komendant wielokrotnie wykorzystywali uwagi i propozycje policjantów, zgłaszane w trybie § 15 ust. 1 pkt 7 zarządzenia nr 609 KGP oraz informacje o stanie bezpieczeństwa na poszczególnych odcinkach dróg gromadzone przez Kierownika w toku bezpośredniego udziału w działaniach i kontrolowania działań podległych policjantów, a także w toku prowadzonych samodzielnie i z udziałem przedstawicieli odpowiednich organów gminnych i powiatowych lustracji stanu dróg na terenie powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 462-465, 485-491, 496-499)

Na podstawie tak zgromadzonej wiedzy o stanie dróg Komendant interweniował u zarządców dróg w związku ze stanem infrastruktury drogowej i oznakowania dróg stwierdzonymi w toku wykonywania zadań na drogach. W okresie objętym kontrolą Komendant skierował do właściwych zarządców dróg, co najmniej 13 wniosków w sprawie napraw i modernizacji oraz właściwego oznakowania dróg, a także bezpieczeństwa robót prowadzonych na drogach i zimowego ich utrzymania.

(dowód: akta kontroli str. 457-524)

W odniesieniu do dwóch miejsc określanych do jesieni 2012 r. jako „szczególnie niebezpieczne” Komendant inspirował działania Powiatowej Komisji ds. Organizacji Ruchu na Drogach Powiatowych i Gminnych Powiatu Lipskiego, która pod przewodnictwem wicestarosty lipskiego dnia 14 września 2012 r. przyjęła plan modernizacji skrzyżowania w miejscowości Rzecznów oraz przebudowy łuku drogi w miejscowości Daniszów.

Jesienią 2012 r. oba niebezpieczne miejsca zostały zmodernizowane przez odpowiednich zarządców dróg (Powiatowy Zarząd Dróg przy współudziale wójta Gminy Rzecznów oraz Mazowiecki Oddział GDDKiA).

(dowód: akta kontroli str. 473-481)

W odniesieniu do szczególnie niebezpiecznego miejsca na drodze krajowej nr 79 w miejscowości Daniszów¹⁹ Komendant od 2006 r. wielokrotnie interweniował u zarządcy drogi (GDDKiA rejon w Zwoleniu) o dokonanie koniecznej zmiany przyczyniającego się do wypadków niewłaściwego profilu jezdni, zmiany śliskiej nawierzchni oraz przebudowy zasłaniającego widoczność otoczenia drogi.

¹⁹ W miejscu tym w latach 2006 – 2012 miało miejsce 11 wypadków (w tym cztery ze skutkiem śmiertelnym) oraz 90 kolizji drogowych.

W reakcji na bezczynność GDDKiA w dniu 5 czerwca 2012 r. Komendant skierował do Prokuratury Rejonowej w Lipsku wniosek o rozważenie podjęcia śledztwa w sprawie o niedopełnienie przez pracowników GDDKiA rejon w Zwoleniu obowiązków służbowych.

28 września 2012 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Lipsku wydał postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w ww. sprawie, ale, po przywołanej powyżej interwencji Powiatowej Komisji, rejon GDDKiA w Zwoleniu dokonał stosownej modernizacji drogi.

(dowód: akta kontroli str. 480, 525-538)

W związku z brakiem reakcji zarządcy drogi krajowej nr 79 (GDDKiA rejon w Zwoleniu) na wnioskowaną przez Komendanta budowę czterech zatok zapewniających bezpieczne kontrole ruchu (parkowanie radiowozów i kontrolowanych pojazdów ciężarowych na czas kontroli) Komendant w dniu 5 października 2012 r. skierował do Naczelnika WRD KWP w Radomiu prośbę o skierowanie stosownego wniosku do Dyrektora Mazowieckiego Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

(dowód: akta kontroli str. 517-519)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na rejestrowaniu przebiegu służby przez patrole pełniące służbę w wykorzystaniem pojazdu wyposażonego w wideorejestrator, w sposób niezgodny z wymogami określonymi w § 3 ust. 1, w zw. § 5 ust. 2 zarządzenia nr 497 KGP.

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność w badanym zakresie.

2.2. Systemy wspierające policjantów prd: SEWiK i SWD

*Opis
faktycznego*

2.2.1. System Wspomagania Dowodzenia (dalej: „SWD”) został wprowadzony do użytku w KPP w Lipsku decyzją Komendanta Nr 11/2012 z dnia 2 lutego 2012 r. Ostateczny termin jego wprowadzenia określono na dzień 31 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 539-541)

Pierwszego wpisu zgłoszenia do Systemu dokonano dnia 15 lutego 2012 r. W całym okresie objętym kontrolą dokonano w nim łącznie 1301 zapisów zgłoszeń związanych ze zdarzeniami na drogach (w tym: 769 w roku 2012 oraz 532 w I półroczu 2013)

(dowód: akta kontroli str. 752)

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 zarządzenia Nr 453 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 kwietnia 2011 r. *w sprawie form i metod przetwarzania informacji wspomagających kierowanie niektórymi działaniami Policji podejmowanymi w celu wykonania zadań ustawowych*²⁰ (dalej: „zarządzenie nr 453 KGP”) Komendant udzielił policjantom kierowanym do pełnienia w Komendzie służby dyżurnej, bądź kontrolnej upoważnień do dostępu do SWD oraz do przetwarzania w nim danych osobowych.

(dowód: akta kontroli str. 542-544)

Szczegółowa analiza zapisów w kolumnie „czynności” SWD, dokonanych w odniesieniu do 28 wypadków odnotowanych w 2012 r. oraz 17 – w 2013 r. wykazała, że zgodnie z § 3 ust. 1 przywołanego powyżej zarządzenia nr 435 KGP prowadzenie SWD w Komendzie służyło optymalizacji wykorzystania dyspozycyjnego potencjału osobowego i logistycznego (zwalnianie i przydzielanie patroli); usprawnieniu współdziałania Policji ze służbami ratowniczymi działającymi w ramach systemu powiadamiania ratunkowego (powiadamianie jednostek ratownictwa) i gromadzeniu informacji o źródłach dowodowych na użytek postępowań o czyny karalne.

(dowód: akta kontroli str. 752)

²⁰ Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 74

2.2.2. Zgodnie z § 4 zarządzenia Komendanta Głównego Policji nr 635 z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych²¹ (dalej: „zarządzenie nr 635 KGP”), z uwzględnieniem zmian wzoru stosowanej karty, wprowadzonych z dniem 1 stycznia 2013 r. na podstawie § 2 ust. 1 zarządzenia KGP nr 123 z dnia 31 maja 2012 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych²² w okresie objętym kontrolą policjanci likwidujący zdarzenia drogowe rejestrowali je na kartach zdarzeń drogowych.

Szczegółowa analiza 30 kart (w tym 10 odnoszących się do wypadków ze skutkami śmiertelnymi) i odpowiadających im zapisów w systemie SEWiK wykazała, że wszystkie dane z kart prawidłowo i terminowo wprowadzono do systemu, za wyjątkiem fotokopii schematów miejsca zdarzenia, których w żadnym z 10 przypadków zdarzeń pociągających za sobą ofiary śmiertelne nie sporządzano i do systemu nie wprowadzono. Było to niezgodne z § 4 ust. 1 i 5 przywołanego zarządzenia nr 635 KGP w brzmieniu zmienionym wskazanym powyżej zarządzeniem nr 123 KGP z dnia 31 maja 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 545-599)

Odpowiedzialna za wprowadzanie danych do modułu SEWiK starszy technik L. P. wyjaśniła, że powodem niewprowadzania ww. fotokopii był brak stosownego przeszkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 767)

Odpowiedzialny za nadzorowanie prawidłowości i terminowości wprowadzania danych kierownik Referatu wyjaśnił, że kontrolował jedynie sporządzanie kart przez policjantów oraz, że niezwłocznie po ujawnieniu w toku bieżącej kontroli ww. zaniedbania polecił uzupełnić brakujące elementy zapisów w SEWiK

(dowód: akta kontroli str. 772)

Ustalone

nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nie sporządzaniu i nie wprowadzaniu do systemu SEWiK fotokopii schematów zdarzeń, co w przypadku zdarzeń pociągających za sobą ofiary śmiertelne, od dnia 31 maja 2012 r. stanowiło naruszenie § 4 ust. 1 i 5 wskazanego powyżej zarządzenia nr 635 KGP. Nieprawidłowość ta została usunięta w toku kontroli.

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

Opis faktycznego

stanu

Zgodnie z ustalonym zakresem obowiązków służbowych, opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego (drogi powiatowe i gminne) należało do Kierownika RRD.

W kontrolowanym okresie Kierownik RRD zaopiniował łącznie 18 projektów stałej lub czasowej organizacji ruchu, w tym w roku 2012 - 11 projektów czasowej organizacji ruchu i dwa projekty organizacji stałej; w I półroczu 2013 r. (do dnia 5 czerwca 2013) – trzy projekty organizacji czasowej i dwa – stałej. Nie stwierdzono przypadków braku uwzględnienia sporządzonych przez Policję opinii przez projektantów.

Jak wyjaśnił Kierownik RRD „Projekty opiniowane są przy udziale zarządców dróg, projektanta jak również inwestora. Zgłaszane przez organ Policji zastrzeżenia jak i nieprawidłowości dotyczące projektów są na bieżąco korygowane przez projektanta”.

(dowód: akta kontroli str. 759, 760)

Ustalone

nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

²¹ Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 75

²² Dz. Urz. KGP z 2012 r. poz. 28

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Komendanta Wojewódzkiego Policji

*Opis stanu
faktycznego*

W okresie 2012 – I półrocze 2013 r. KPP realizowała następujące Priorytety KGP dotyczące ruchu drogowego: w roku 2012 – Priorytet nr III p.n. „Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym”, natomiast w roku 2013 – Priorytet nr II p.n. „Działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach”. W ramach tych Priorytetów realizowane były zadania²³, dla których w kolejnych Strategiach Wojewódzkich Policji określono na lata 2012-2013 takie same mierniki, tj. „procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze”²⁴ oraz „procentowy udział wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi a efektywność zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników”²⁵.

Realizacja zadań przedstawiała się następująco²⁶:

1) W roku 2012 miernik - procentowy udział policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze został osiągnięty na poziomie 67%, podczas gdy oczekiwana wartość wynosiła 60%.

Według stanu na koniec I półrocza 2013 r. miernik ten został osiągnięty na poziomie 64%, podczas gdy oczekiwana wartość dla tego roku wynosiła 60%.

2) W roku 2012 miernik - relacja procentowego udziału wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi do efektywności zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników został osiągnięty w stosunku do kierowców, osiągając poziom 87%. tj. o dwa punkty procentowe ponad poziom wymagany, zaś w stosunku do pieszych osiągnięto jedynie 14,6% to jest o sześć punktów procentowych poniżej wymaganego poziomu.

Według stanu na koniec I półrocza 2013 r. miernik ten został osiągnięty w stosunku do kierowców – na poziomie 89%, to jest zgodnie z oczekiwaniem, zaś w stosunku do pieszych osiągnął jedynie 12 %, to jest o sześć punktów procentowych poniżej wymaganego poziomu.

(dowód: akta kontroli: 428-438,440)

W Strategiach Wojewódzkich Policji obowiązujących w latach 2012-2013 Mazowiecki Komendant Wojewódzki Policji nie określił innych niż KGP Priorytetów dotyczących ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 314-325, 351-358, 632)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

²³ W roku 2012 zadanie p.n. „Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze” oraz zadanie p.n. „Dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów ruchu drogowego na popełniane naruszenia przez określonych uczestników drogi w stosunku do występującego zagrożenia w tym obszarze”, natomiast w roku 2013 zadanie p.n. Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze” oraz zadanie „Aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych”.

²⁴ W Strategii Wojewódzkiej Policji na lata 2010-2012 miernik nr 5, natomiast w Strategii na lata 2013-2015 miernik nr 8.

²⁵ W Strategii Wojewódzkiej Policji na lata 2010-2012 miernik nr 6, natomiast w Strategii na lata 2013-2015 miernik nr 9.

²⁶ Wartość mierników służących ocenie stopnia realizacji zadań obliczono wykorzystując dane zamieszczone przez pracowników Referatu w systemie SESPOL oraz metodę opisaną przez Komendę Główną Policji.

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Opis stanu faktycznego 2.5.1. W okresie objętym kontrolą na terenie działania Komendy nie wykorzystywano lotnictwa policyjnego do działań związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.
(dowód: akta kontroli str. 778)

2.5.2. Komenda (w tym RRD) współpracowała z jednostkami PSP, Ochotniczej Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego, formacjami Obrony Cywilnej i Powiatową Stacją SANEPID. Współpraca ta obejmowała przeprowadzanie ćwiczeń doskonalących zasady współpracy (ćwiczenia: „Kingspan 2012”, „Powiśle 2012”, „Ogień 2013”, – „Amoniak 2013”).

Komendant współpracował także z PSP w ramach uczestnictwa w programie „Bezpieczny Powiat Lipski”, uchwalonego uchwałą Rady Powiatu Nr X/61/2011 z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie uchwalenia powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli na lata 2011 -2014”, w tym – poprzez wspólne uczestnictwo w posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rady Powiatu. Komendant inspirował na tych płaszczyznach wspólne stanowiska obu służb oraz władz samorządowych w zakresie wzrostu zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach nr 79 i 747 w związku z budową mostu na Wiśle w miejscowości Solec.

(dowód: akta kontroli str. 737-751)

2.5.3. W okresie objętym kontrolą policjanci ruchu drogowego Komendy realizowali działania prewencyjne wdrażane na terenie Mazowsza przez KWP w Radomiu, w tym:

- w sierpniu 2012 r. przeprowadzili wraz z zarządcami dróg i przedstawicielami organów samorządowych lustrację dróg w okolicach placówek oświatowych,
- w tym samym okresie – na polecenie KWP w Radomiu - gromadzili dane o firmach wyłonionych do świadczenia usług przewozu dzieci szkolnych oraz kontrolowali stan techniczny autobusów przeznaczonych do tego celu,
- w czerwcu 2012 r. propagowali Apel KGP „Pieszy – niechroniony uczestnik ruchu drogowego”, zgodnie z poleceniem KWP w Radomiu przekazując go organom samorządowym, zamieszczając na tablicach ogłoszeń i internetowej stronie Komendy,
- w październiku 2012 r. w kampanii „Chroń życie, załóż odblask” obok poleconej przez KWP w Radomiu dystrybucji elementów odblaskowych poprzez parafie, rozdawali je kontrolowanym podczas pełnienia służb oraz prowadzili pogadanki w lokalnym programie radiowym,
- w październiku 2012 r. brali udział w poleconych przez KWP w Radomiu spotkaniach z dziećmi na terenie szkół (akcja „Bezpiecznie z Agatką”).

(dowód: akta kontroli str. 666-673, 679-681)

Policjanci RRD brali także udział w projektach profilaktycznych inicjowanych przez instytucje lipskie:

- w okresie marzec-kwiecień 2012 r. brali udział w cyklu spotkań z młodzieżą szkolną pod nazwą „Kabecjanie dają radę”,
- w marcu 2013 r. prowadzili eliminacje w ramach organizowanego przez Starostę Lipskiego młodzieżowego „Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym”.

(dowód: akta kontroli str. 674-677)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa

Opis stanu faktycznego 3.1.1. W okresie objętym kontrolą w Komendzie funkcjonował system nadzoru i kontroli pełnienia służby policjantów na drogach, polegający na sprawowaniu bezpośredniego nadzoru nad policjantami przez Kierownika Referatu, rozliczaniu policjantów ze służb bezpośrednio po ich zakończeniu przez Kierownika lub dyżurnego Komendy, kontrolowaniu przebiegu służb na drogach przez Kierownika lub oficerów kontrolnych, którzy sporządzali stosowne adnotacje w notatnikach służbowych kontrolowanych policjantów oraz w książce kontroli. Analiza siedmiu zapisów w książce, sporządzonych w I półroczu 2013 r. wykazała, że oficerowie kontrolni nie formułowali zastrzeżeń do sposobu pełnienia służb.
(dowód: akta kontroli str. 689-692)

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Radomiu sześciokrotnie kontrolowali sposób pełnienia służb na drogach przez policjantów ruchu drogowego Komendy lipskiej. Adnotacje zamieszczane przez nich w książce kontroli wskazują, że sposób pełnienia tych służb nie budził ich zastrzeżeń.
(dowód: akta kontroli str. 682-688)

3.1.2. W okresie objętym kontrolą do Komendy wpłynęła jedna skarga na działalność policjantów ruchu drogowego (29 listopada 2012 r.). Dotyczyła ona sposobu przeprowadzenia kontroli (przejście przez jezdnię w miejscu niedozwolonym) przez jednego z policjantów w dniu 7 listopada 2012 r. Skargę rozpatrzono zgodnie z zasadami Kpa oraz terminowo i uznano za bezzasadną.
(dowód: akta kontroli str. 693-701)

Ustalone prawidłowości W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

3.2. Pozostałe zagadnienia. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

Opis stanu faktycznego 3.2.1. Zgodnie § 5 ust. 1 pkt 1 i 2 przywołanego wyżej zarządzenia Nr 635 KGP Kierownik Referatu sporządzał w objętym kontrolą okresie miesięczne, półroczne i roczne analizy stanu bezpieczeństwa na drogach powiatu lipskiego.

Analizy te zawierały statystyczne informacje o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego obejmujące dane z badanego okresu oraz dane narastające od początku roku, dotyczące liczby wypadków i ich ofiar oraz kolizji drogowych, sprawców, miejsc szczególnie niebezpiecznych, które każdorazowo były porównywane z odpowiednimi danymi z dwóch poprzednich lat.
(dowód: akta kontroli str. 282-289, 299-299, 750)

Analizy zawierały także główne przyczyny zdarzeń drogowych oraz identyfikację rejonów i przedziałów czasowych (dni tygodnia, pory dnia) najbardziej zagrożonych wypadkami i kolizjami oraz uwzględniały wpływ stanu infrastruktury drogowej i oznakowania dróg na poziom bezpieczeństwa ruchu, a także – wpływ wprowadzenia systemu Via Toll na wzrost ilości ciężarówek na drogach powiatu i jego konsekwencje dla stanu bezpieczeństwa. Odrębnej, bardziej szczegółowej analizie poddawano zdarzenia ze skutkiem śmiertelnym.
(dowód: akta kontroli str. 282-289, 341-350)

Na podstawie analiz Kierownik formułował konkretne wnioski dotyczące planowania dyslokacji patroli oraz sposobów reagowania policjantów na zachowania kierowców stanowiące główne przyczyny wypadków i kolizji drogowych, w tym wskazywał na konieczność intensyfikacji kontroli ruchu ciężarowego, a także, w związku z obserwowanym wzrostem zagrożeń dla pieszych, niezbędność podejmowania działań profilaktycznych.

„Wnioski do realizacji” zawarte w „Ocenie stanu bezpieczeństwa” za rok 2012 precyzowały 15 konkretnych wniosków co do działań planowanych na rok 2013, wynikających z analizy danych zgromadzonych w dokumencie. Takie same wnioski zawarto w „Ocenie stanu bezpieczeństwa” za I półrocze 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 311-312, 349-350)

3.2.2. Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze działania Komendy w okresie objętym kontrolą, a w szczególności na drodze krajowej nr 79 i wojewódzkiej nr 747 nie ulegał znaczącym zmianom:

- w I półroczu 2012 r. miało miejsce 16 wypadków (w tym 3 ofiary śmiertelne) oraz 105 kolizji,
- w II półroczu 2012 r. – 24 wypadki (w tym 8 ofiar śmiertelnych) oraz 95 kolizji,
- w I półroczu 2013 r. – 17 wypadków (w tym 1 ofiar śmiertelna) oraz 70 kolizji.

Według ustaleń policjantów Referatu podstawową przyczyną wypadków było „niedostosowanie prędkości do warunków jazdy”: w I półroczu 2012 r. – w 5 wypadkach i 24 kolizjach; w II półroczu 2012 r. – w 5 wypadkach i 23 kolizjach; w I półroczu 2013 r. – w 4 wypadkach i 19 kolizjach.

(dowód: akta kontroli str. 314-325, 351-358)

*Ustalone
widomości* W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym zakresie

IV. Uwagi i wnioski

**Wnioski
pokontrolne**

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁷, wnosi o:

1. podjęcie działań mających na celu zapewnienie rejestrowania przebiegu służby przez patrole pełniące służbę w wykorzystaniem pojazdu wyposażonego w wideorejestrator, w sposób zgodny z wymogami określonymi w § 3 ust. 1 w zw. § 5 ust. 2 Zarządzenia nr 497 KGP,
2. podjęcie działań w celu zwiększenia skuteczności systemu nadzoru i kontroli w celu wyeliminowania przypadków niesporządzania fotokopii schematów zdarzeń w przypadku wypadków pociągających za sobą ofiary śmiertelne i niewprowadzanie skanów tych fotokopii do policyjnego Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji,
3. kontynuowanie działań mających na celu wyegzekwowanie wyposażenia w sprzęt techniki policyjnej w ilościach wynikających z norm należności.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

**Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń**

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje

²⁷ Dz.U. z 2012 r., poz.82

prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

<i>Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków</i>	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.
--	--

Warszawa, dnia 4 października 2013

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Krzysztof Łączyński
st. inspektor k.p.

.....
podpis

.....
podpis